

RUR

MELBOURNSKÝ

únor - březen 2023

KVART

<https://sokolmelbourne.wixsite.com/australia>

Josef Čapek

autor výrazu ROBOT, jednoho z nejpoužívanějších slov dnešní moderní doby.

23 březen 1887 – duben 1945

SOKOLSKÝ LIST - Vydává SOKOL MELBOURNE Inc. Národní Dům 497 Queensberry St. North Melbourne, VIC 3051

Josef Čapek

23 březen 1887 – 30. duben 1945

Slovo robota bylo známo již v 17. století, ve významu otrocká práce poddaných. Mírně pozměněné je roku 1921 poprvé ve významu stroj použil český spisovatel Karel Čapek v dramatu R.U.R. Slovo mu poradil jeho bratr Josef Čapek, když se s ním Karel bavil o tom, jak umělou bytost pojmenovat. Původně zamýšlený labor zněl autorovi příliš „papirově“. Josef Čapek podle bratrova svědectví navrhl slovo robot „se štětcem v ústech a maloval dál“. Tak vzniklo jedno ze světově nejznámějších slov českého původu, všeobecně rozšířené zejména díky proniknutí do angličtiny.

V Čapkově díle je slovo robot skloňováno jako životné podle vzoru pán. Zkratka R.U.R. je označuje velkými písmeny a nazývá v množném čísle Rossumovi Universální Roboti. V češtině se posléze vyvinuly dva způsoby skloňování podle charakteru robota: Pro inteligentní nebo humanoidní roboty se (obvykle ve vědeckofantastické literatuře) zpravidla používá životné skloňování vzoru pán (4. pád robota, 1. pád plurálu roboti). Pro průmyslové a jiné člověku nepodobné roboty (např. „kuchyňský robot“) se používá spíše neživotné skloňování podle vzoru hrad (případně podvzoru les: 2. pád robota i robotu, 4. pád robot, 1. pád plurálu roboty).

Mládí

Narodil se v rodině lékaře Antonína Čapka a jeho manželky Boženy. Do tří let žil v lázeňském domě v Malých Svatoňovicích u Trutnova, spolu se starší sestrou Helenou (1886–1961); zde se narodil i mladší bratr Karel (1890–1938). Roku 1890 se rodina přestěhovala do Úpice, kde navštěvoval obecnou (1892–1897) a měšťanskou (1897–1900) školu. Tam však příliš neprosplával, i když výtvarné nadání se mu nedalo upřít. Posléze chodil na německou dvouletou odbornou školu tkalcovskou ve Vrchlabí. Po jejím absolvování v roce 1903 pracoval rok jako dělník v úpické továrně F. M. Oberländera. Od podzimu 1904 začal žít už natrvalo v Praze, kde studoval na Uměleckoprůmyslové škole. Zde se také v roce 1910 seznámil se svou budoucí manželkou Jarmilou Pospíšilovou (1889–1962). Po absolutoriu na Uměleckoprůmyslové škole a po druhé schůzce s budoucí manželkou odjel na podzim 1910 do Paříže, kam za ním přijel i bratr Karel. Zde J. Čapek navštěvoval Colarossiho akademii. Pobyt, původně plánovaný na tři roky, zkrátil na tři čtvrti roku, aby byl blízko své vyvolené. Spolu s Karlem Čapkem v Paříži rozepsali první verzi dramatu Loupežník. Bratři Čapkové se z cest po Evropě vrátili do Prahy v roce 1911, tedy v době, kdy vyvrcholilo napětí mezi starší a mladou nastupující uměleckou generací v pražském spolku Mánes. Většina mladých umělců, včetně bratří Čapků, nakonec spolek Mánes opustila a založila novou Skupinu výtvarných umělců. Do první světové války Josef Čapek nemusel narukovat z důvodu slabého zraku.

Manželství a střední věk

Po devítileté známosti se oženil se svou dlouholetou láskou Jarmilou, dcerou pražského advokáta Jaroslava Pospíšila. Sňatek se konal 3. května 1919 v kostele sv. Ludmily na Vinohradech. V té době bydleli jak novomanželé, tak bratr Karel v bytě rodičů v pražské Říční ulici. Když se jim narodila jediná dcera Alena Čapková, provdaná Dostálová (1923–1971), přestěhovali se k matce Jarmily Čapkové, Zdence Pospíšilové, na Purkyňovo náměstí (dnes náměstí Míru na Vinohradech).

Dvojdům bratří Čapků v Praze 10-Vinohradech

V letech 1923–1924 postavil architekt Ladislav Machoň pro bratry Čapkovy na východní hraně vinohradské kolonie Spolku žurnalistů rozsáhlou dvojdům v tzv. národním slohu. Nejprve žil Karel Čapek ve své polovině dvojdому v dnešní Praze 10 sám, později se svou ženou Olgou Scheinpflugovou. Druhou polovinu domu obýval bratr Josef Čapek se svou rodinou. Kolem roku 1928 se Josef Čapek inspiroval především dětským světem, protože v této době jeho dcera Alena dorůstala do školních let. Zejména pro ni napsal a ilustroval knížku Povídaní o pejskovi a kočičce a vytvořil kresby pro další knihy.

Závěr života

1. září 1939 byl v Želivě u Humpolce zatčen gestapem a uvězněn. 9. září byl spolu s dalšími vězni převezen do koncentračního tábora Dachau u Mnichova a odtud 26. září do Buchenwaldu, kde byl vězněn dva a půl roku. Od roku 1941 byl přidělen do malířské a písmomalířské dílny, kde maloval rodokmeny členů SS. Tato činnost byla přidělena i dalším malířům, např. Emilu Fillovi. Prohlášení Josefa Čapka za mrtvého

26. června 1942 byl převezen do koncentračního tábora v Sachsenhausenu, kde znovu pracoval v malířské dílně. Tajně překládal anglickou, španělskou a norskou poezii. V prosinci 1942 vytvořil svou první rozsáhlou báseň Za bratrem Karlem a také kreslil drobné črty tužkou. V následujícím roce v psaní poezie pokračoval, jeho básně kolovaly mezi spoluvězni v opisech. 25. února 1945 byl převezen do koncentračního tábora v Bergen-Belsenu, kde následně vypukla tyfová epidemie. Jeho tělo nedokázalo skvrnitý tyfus porazit. Podle některých svědectví byl ještě 13. dubna 1945 naživu. Podle všech náznaků však zemřel krátce před osvobozením tábora. Během června 1945 doprovázel Rudolf Margolius Jarmilu Čapkovou do Bergen-Belsenu hledat bezvýsledně Josefa Čapka. Datum jeho smrti ani jeho skutečný hrob neznáme, jeho symbolický hrob se nachází na Vyšehradském hřbitově v Praze. Vzhledem k tomu, že se tělesné pozůstatky Josefa Čapka nikdy nenašly, probíhalo řízení o prohlášení za mrtvého, na jehož konci bylo roku 1948 stanoveno úřední datum úmrtí na 30. dubna 1947.

SeniorTip Krása uniforem

Po bedlivém uvažování jsem dospěl k závěru, že muži milují uniformy a ženy milují muže v uniformách. I když to není tak docela pravda, protože i my, jak mladí uhrovití mladíci, tak dědové jednou nohou v hrobě, se kocháme pohledem na ženy v uniformách. Mně totiž dokonce dodnes, navzdory stářím skomírajícímu zraku se tento rozzář a čelo se mi orosí pohledem na mladou zdravotní sestru v nažehlené uniformě s bílým čepcem na hlavě. S hanbou se musím přiznat, že i cupidající jeptišky se sklopenými zraky, v jejich černých, po kotníky dlouhých sukních ve mně vyvolají zvědavost co se asi pod nimi skrývá. Nejvíce mne ale vzruší pohled na čínskou vojenskou přehlídku. Pohled na nekonečné, naprosto mistrně vyrovnané řady stejně velkých příslušnic Čínské lidové armády pochodujících do rytmu "Razkvěťaly jabloni i gruš, je podívaná na kterou do smrti nelze zapomenout. Tyto vojandy oděné v běloskvoucích uniformách a téměř nemravně krátkých minisukních, v bílých rukavičkách svírajících vražedné samopaly a ve vysokých černých kozačkách, vzorně salutující přestárlým pohlavárům, mají na mne neskutečný dopad. To se mi v mžiku zrychlí tep takovým způsobem, že se polekám, že to bude můj poslední pohled vůbec a začnu vyluzovat zvuky podobající se vytí australského domorodého psa dinga v době páření. Když jsem tuto přehlídku pozoroval nedávno na You tube, žena Máňa příběhla do pokoje s obavami zjistit jestli jsem se náhodou nezbláznil. Na tom samém kanále můžete také shlédnout ruskou vojenskou přehlídku, která probíhala v rámci oslav 70 let od konce druhé světové války. Ruské, zrovna tak anglické a nakonec i americké uniformy z těchto let byly tak ošklivé, že pochybuji, že se mnoha ženám rozbušilo srdce. Zvláště ty vatované zimní ruské bundy a ušanky nebyly nic krásného. Nicméně věřím, že byly v zemljankách užitečné. Pakliže se ženám zrychlil dech tak to bylo spíše nad tím, že dostaly čokoládu, cigarety nebo letmý p o l i b e k .

Avšak nyní i čínské a ruské uniformy jsou elegantní a pochodující obránkyně Putina v nich vypadají dobře. Přesto, že se mi pochodující důstojnice líbily, pohled na ty bodré slovanské tváře a nevyrovnané řady ve mně nevyvolaly žádné zvířecí zvuky. Spíš jsem se zachvěl při pohledu na ruskou bojovou techniku, která by zmáčknutím knoflíku smetla se zemského povrchu všechny půvabné vojandy ve slušivých uniformách. Jako mladý, neduživý a poměrně nevzhledný chlapec jsem si uvědomil, že bez uniformy ze mne zůstane navěky starý mládenec. Proto jsem prahнул po získání zaměstnání, ke kterému by uniforma patřila. Ne všechny jsou totiž tak krásné, že o vás bude mít neutuchající zájem krasavice přiměřeného věku. Například zahrávat si s myšlenkou stát se metařem by bylo zajisté naivní. Vojenská uniforma v letech mého mládí mladé ženy spíše odpuzovala, protože se vědělo, že důstojníci z povolání byli povětšinou charabelové na

mozek a tudíž žádné terno. Totéž platilo i o uniformách příslušníků veřejné bezpečnosti. Zato uniforma letců, to bylo, panečku něco! Viděl jsem to na vlastní oči, když o několik let starší kamarád se proměňoval po pražských ulicích ve slušivě bleděmodré uniformě vojenského pilota. Co toužebných zraků mladých i ne tak mladých žen na něm spočívalo! To ve mně vzbudilo zájem se rovněž stát pilotem. V životě jsem sice jednou, bledý hrůzou, letěl z Prahy do Brna, ale domníval jsem se, že strach by mně na vojenské akademii vytloukli z hlavy. Moje anabáze být přijat na akademii trvala strastiplně tři dny. Neuspěl jsem. Pokřivená nosní přepážka a ploché nohy zavinily můj nezdar. Představa modré uniformy s odznakem zlatých křídel se rozpadla jako domek z karet. Dlouhá léta jsem trpělivě žil bez uniformy. Uvědomil jsem si, že i bez ní může člověk s trochou štěstí najít ženu svých snů. Ženu, které bude úplně fuk, jestli muž má na sobě uniformu nebo ne. A jako vnímavý člověk jsem si také uvědomil, že ty ženy, kterým na uniformách nezáleží, jsou ženy, které nejsou povrchní a jde jim o víc než o nažehlenou bílou uniformu člověka, který sice vypadá elegantně, ale mezi ušima má vzduch. Ale stejně jsem se nyní ve výslužbě k uniformě dostal. Máte zde neklamný důkaz. Jestliže je natolik slušivá, že i ženám v pokročilém věku, babičkám, ba i stařenkám, pohledem na nositele zvlhne zrak, nu to záleží jenom na vás. Já jsem ale na ní hrdý. Teď však nastal čas se jít podívat na vojenskou přehlídku branných sil Papuánců. Doufám, že se při ní budou držet tradic a vojandy budou pochodovat s nahoře bez. To se, panečku budou dělat bubliny u nosu!

Ivan Kolařík

Sokolské akce

Pátek 10.2. 17.00	Kačena \$25.00.- Gulášová polévka \$10.00 Moravský vrabec \$20.00 - Tatarák \$15.00
Neděle 19.2. 13.00	Švestkové knedlíky - Gulášová polévka Zmrzlina - Káva \$30.00
Neděle 5.3. 13.00	Roštěnka na houbách - Čočková polévka Zákusek - Káva \$30.00
Sobota 18.3. 18.30	Josefská zábava \$15.00 Párek a rohlík \$10.00
Neděle 26.3. 13.00	Moravský vrabec - Kuřecí polévka Zákusek - Káva \$30.00
Neděle 16.4. 13.00	Svíčková - Polévka hovězí s játrovým knedlíčkem - Zákusek Káva \$30.00

ŽALOV

Naše vzácná nestorka paní **ALENA WOSTRÁ**, která se dožila požehnaných 102 let nás opustila již v srpnu 2022. Dozvěděli jsme se to, až když se nám vrátil zpět její oblíbený Kvart. Paní Alena se účastnila po mnoho let českého veřejného života, nacvičovala také tanec Česká beseda a do svých posledních dnů byla duševně čilá a o vše se zajímala. Budeme na ni rádi a dlouho vzpomínat.
Čest její památce. Za výbor Sokola Melbourne
Vlasta Sustek

Generální konzulát České republiky

169 Military Road, Dover Heights, NSW - 2030
PO Box 132, Vaucluse NSW 2030
Úřední hodiny Út a Čtvrtek 9.00-11.30, 13.30-15.30
St 9.00- 11.30
Tel: 02 9581 0111
Email: pasports_sydney@mzv.cz

Honorární konzulát České republiky v Melbourne
511 Queensberry St. Nth. Melbourne VIC, 3051
Úřední hodiny: Út 11.00 - 15.00
Po předběžné dohodě
Tel: 0418 388 689
Email: melbourne@honorarz.mzv.cz

N.I.K.

REFRIGERATION SERVICE PTY.LTD. AU 06014

COMERCIAL & DOMESTIC REFRIGERATION SERVICE

Domestic Washer, Dishwasher & Dryer Service

Call Ivo

0407 369 211

Ph: 03 9705 1929 nikrefrigeration@iinet.net.au

Mgr. Petra Wiererova LLB

Lawyer
Czech & Australian Law
Wills & Probate Matters
Conveyancing

Property Law
Business Law
Family Law

Mob: 0402 525 625
email: wiererova70@gmail.com

VÝZVA PRO VŠECHNY ČTENÁŘE

Pouze členové Sokola odebírají časopis KVART zdarma.

Vyzýváme ostatní zájemce o tento časopis aby zažádali o zasílání tohoto časopisu s předplatným \$15.00 na celý rok po obdržení tohoto vydání. Kontakt: Vlasta Šustek 0408 088 167 susvlas@hotmail.com

DOMOV

507-511 Queensberry Street, North
Melbourne

Domov je oáza klidu a pohody ve stáří. Občas můžeme nabídnout unikátní dlouhodobé bydlení pro české seniory. Domov se nachází v centru Melbourne, v bezprostřední blízkosti Národního domu, od Errol Street, kde jsou obchody, banky a tramvajová zastávka. Victoria Market je jen tři stanice tramvajů!

Cítíte-li se osamělým nebo osamělou, uvažte naprostou změnu. Nabízí se vám možnost trvalého pobytu v krásném prostředí Domova a získání přátelství vašich českých sousedů.

Domov Management Pty Ltd
email: info@domov house.com.au

Staňte se členy Sokola

Dospělý: \$30

Důchodce: \$20

Manželský pár: \$50

Rodina s dětmi: \$50

Platba členství možná přímo do banky

Westpac Bank

Account name: Sokol Melbourne Inc

Account num: 290 864

BSB: 033 132

Kontakt

Vlasta Šustek 0408 088 167
susvlas@hotmail.com

Milan Kinda
Senior Sales Executive &
Licenced Estate Agent
0439 821 044
milan.kinda@raywhite.com

Ray White Manningham
T 03 8841 2000 F 03 8841 2099
5/259 Blackburn Road, Doncaster East VIC 3109

raywhitemanningham.com.au

4 Braeside Drive, Braeside 3195
Mob: 0413 225 418
Ph: 03 8510 8553

Michael Krejci

ATLAS COLUMNS

Architectural pressed concrete
Pier caps and wall capping - Fence and gate piers - Columns
Window sills - Letter boxes - Architectural custom products

info@atlascolumns.com.au www.atlascolumns.com.au

WOOD & BONE

EST. 2019

Steakhouse, BBQ and seafood
Restaurace která jako jediná v Melbourne
čepuje Plzeňské pivo a příležitostně
podává české a slovenské speciality
a pořádá soukromé akce.

03 8528 4919 - 0448 884 864

4 Tabbita Street, Moorabbin www.woodandbone.com.au

Inzerujte v našem kvartu
Česky i anglicky za snížené ceny.
Roční předplatné.
malý prostor 100
větší prostor 150

Advertise your business with us
In Czech or English.
small space \$100
larger space \$150

Prestige Auto Works Pty Ltd

THE COMPLETE MECHANICAL AUTOMOTIVE SERVICE
& REPAIR CENTRE

10 Handley Crescent Dandenong, 3175

PH: 9792 2372

George Vyvada (Director) 0438516035 / Daniel Dyrmid (Director) 0400219671

Sunshine Removals

*Profesionální a spolehlivá stěhovací firma
Melbourne a okolí, Viktorie, do Sydney a Adelaide*

*Nabízené služby:
Stěhování domů a firem zajišťujeme ve Vaší oblasti již přes 10 let.*

☆ přeprava	☆ velké nákladní vozy
☆ demotáž a montáž nábytku	☆ pojištění
☆ balení a rozbalení	☆ konkurenční ceny
☆ krabice a obalový materiál	☆ zaměstnanci s praxí
☆ úklid po stěhování	

*Mirek tel.: 1300 367 059,
mob.: 0419 873 224*

FRESH FOOD CORNER

Butcher shop - Poultry shop - Small goods - Groceries

159 Carlisle Street Balaclava 3183 Ph: 9531 1277

* Šunkový salám	* Játrový salám
* Telecí párky	* Pražská šunka
* Debrecinské párky	* Cinkánská pečeně

ČESKÝ TÁBOR ŠUMAVA

Slunce, hvězdy, zábava! Tak jsme se vítali opět v neděli 8. ledna, když jsme vztyčovali naši vlajku při zahájení dalšího tábora. Náš tábor pro české, slovenské i australské děti se opět úspěšně konal již po 47mé v prostorách naší milované Šumavy Peksa Park v Belgrave, Victoria.

Srdečně děkujeme všem, kteří tak vydatně pomohli prostor připravit - zejména Frantovi Váňovi a dále Heleně Kolník za neúnavnou práci vkuchyni za pomoci Marie Soukup a manželů Rejdových. Je třeba také poděkovat všem rodinám, zejména rodičům, kteří na táboře s dětmi zůstali. Ti všichni pomohli s nákupem, chystáním a krájením chlebů na snídaně a obědy, přípravě ovoce, vydávání jídla, mytí nádobí, poklizení v jídelně, ale i udržováním dobré nálady mezi dětmi i dospělými. Děkujeme také našim zdravotnicím Markétě Atkins a Stáně Žaloudkové, které se obětavě staraly o zdraví našich dětí. Díky jejich péči jsme neměli žádný úžeh, úpal nebo jiné problémy.

Také děti je třeba pochválit. Nejen, že se snažily naučit se více česky a pomáhaly překládat pro kamarády, ale také, že nedošlo k úrazům a v záznamech zdravotnice byly jen tři odřená kolena.

Krásný tábor! Vřelé díky.

Vaše Vlasta Sustek

Veškerou korespondenci, členské příspěvky, peněžní dary, vaše návrhy a připomínky zasílejte na náš P.O.Box.

**Czech and Slovak National House
Sokol Melbourne Inc.
P.O.Box 794
North Melbourne 3051**

Prosíme nezasílejte poštu na adresu Národního Domu, jelikož není vždy správně doručena.

DEAR READERS

Please cut out and send with your contribution

CHEQUES MUST BE ADDRESSED TO:

SOKOL MELBOURNE INC:

KVART: \$.....

NATIONAL HOUSE: \$.....

MEMBERSHIP FEES: \$.....

If you wish to make a bank deposit you can do so at

Westpac Bank

Account name - Sokol Melbourne Inc.

BSB - 033 132 - ACCNo. - 290 864

Please make sure you put in reference
"Kvart + your name" Thank you.

KVART

TÁBORÁK NA ŠUMAVĚ

Tradiční podzimní táborák na Šumavě se bude konat v sobotu 1. Dubna k večeru na Šumavě. Klobásy a housky budou k dostání. Malí táborníci mají vše zdarma, pití si přineste s sebou.

Doufám, že se také dostaví kytaristé a zpěváci.

S podravem:

TÁBORÁKU. PLÁPOLEJ!

Vaši milovníci přírody.

P.S. Můžete si nasbírat něco hub, ale pozor - nevysbírat!! Nechte také něco OSTATNÍM.

BAND STUDIO 4 Josefská zábava

**Sobota 18.3.
večeře 18.30
hudba 19.30**

vstupné s večeří \$30
bez večeře \$15

ČEPOVANÝ BUDVAR

Řízek - Bramborový salát
Josefové vstup zdarma

Bookings Vlasta
0408 088 167

Vydává Sokol Melbourne INC.
P.O. Box 794, North Melbourne 3051
www.sokolmelbourne.com.au

If undelivered return to
P.O. Box 794, North Melbourne 3051
Print Post Approved
PP 340742/00052

SOKOLSKÝ LIST

